

КРИТЕРІЇ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ ПРИ РЕКОНСТРУКЦІЇ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація Проаналізовані основні критерії що, повинні бути враховані при формуванні архітектурно-планувальних рішень при реконструкції дошкільних навчальних закладів.

Ключові слова: дошкільний навчальний заклад, реконструкція, критерії.

Abstract The main rules, which should be taken into account of formation of architectural and planning decisions in the reconstruction of preschool educational institutions, are analyzed..

Keywords: pre-school institutions, a reconstruction, main rules

Вступ

Наша країна стала на шлях розбудови європейської, вільної, демократичної держави і однією із головних задач є, на наш погляд, виховання освіченого, інтелектуального покоління молоді, яке треба починати з дошкільного віку, коли закладається основа майбутньої особистості.

Дослідження рівня забезпеченості населення дошкільними навчальними закладами, яке повинно згідно з [1] бути в межах на 1000 мешканців - 38 місць у дитсадках та рівня наповненості груп, яке нормується згідно [1], доводить наявність проблеми нестачі місць у дитячих садках, переповненість наявних груп і певну диспропорцію між будівництвом житла та соціальної інфраструктури в населених пунктах.

Для вирішення даної проблеми необхідно приділити значну увагу як будівництву нових, так і модернізації вже існуючих дошкільних навчальних закладів, з дотриманням всіх сучасних вимог.

Розробці проектів сучасних дитячих виховних комплексів європейського рівня треба приділяти особливу увагу. Діти дуже чутливі до оточуючого середовища, тому простір, в якому вони знаходяться, починаючи з народження і закінчуючи початковою школою повинен бути зручним, безпечним і допомагати всебічному розвитку дитини. Тому при розробці проектів важливо враховувати вимоги педагогів і психологів особливо при організації приміщень для відпочинку в денні години, приміщень для ігор, місць для творчої роботи і для прогулянок на вулиці: це і кольорове вирішення інтер'єрів, і створення різних мобільних компонентів в ігрових кімнатах.

В умовах ущільненої забудови та з метою приведення до відповідних сучасних норм та європейських стандартів наявний фонд дошкільної освіти питання реконструкції дитячих садочків є актуальним.

Метою роботи є дослідження рівня відповідності сучасним вимогам наявних дошкільних навчальних закладів та розробка архітектурно-планувальних рішень при їх реконструкції.

Результати дослідження

Дослідження показали, що дошкільні навчальні заклади - це не просто зменшені версії початкової школи або просто відкриті ігрові приміщення. Дошкільні навчальні заклади мають володіти особливим дизайном для досягнення безпечного, приємного освітнього середовища.

Умовно при формуванні архітектурно-планувальних рішень будівництва та реконструкції дошкільних навчальних закладів необхідно враховувати наступні критерії: створення комфортного середовища для дітей даної вікової групи, естетичного середовища, що дозволяє формувати творчі здібності та смаки, забезпечення приміщень та засобів для виховних та навчальних цілей закладу та гарантоване забезпечення вимог безпеки вихованців дошкільного навчального закладу. До всіх цих критеріїв необхідно ще додати "екологічність проектування", що включає розробку низки заходів для

покращання загальної екологічної ситуації, забезпечення здоров'я дитини, а також передбачати економне використання енергоресурсів.

Відомо, що різні вікові групи вихованців ДНЗ мають різну психологічну зрілість, проблема адаптації дитину у новому середовищі та ідентифікації дитини з дитячим закладом можна вирішити наближенням просторово-планувальної організації дитячого закладу до “домашньої”, врахуванням потреби дитини в “інтимних” просторах. Даний критерій забезпечується створенням достатнього рівня простору групової кімнати, рівня простору присадибної ділянки [1]. Окрім того, не менш важливим є оформлення оточуючого середовища: кольорова гамма, архітектурні форми, оформлення приміщень, зокрема наближенням до так званого “дитячого масштабу”, що, окрім того, впливає також на естетичне формування особистості [2, 4].

Забезпечення організації навчального простору і фізичного розвитку та набуття певних передбачених ДНЗ навичок є одним з першочергових завдань даних закладів. У сучасному ДНЗ працюють не тільки вихователі, але й інші фахівці – музичні керівники, інструктори з плавання та фізичної культури, вчителі-логопеди, практичний психолог, вчитель з іноземної мови. Для кожного з цих напрямків розвитку має бути створене своє середовище, яке максимально допоможе в освітньому процесі для дітей [3].

“Екологічність проектування” ДНЗ досягається за допомогою: її оптимальної орієнтації будівлі; врахування переваг і недоліків природно-ландшафтного оточення; компактності форми та теплоізоляційності зовнішньої оболонки будівлі; застосування екологічно чистих матеріалів та пасивного використання енергії сонця.

З точки зору створення здорового клімату в приміщеннях дитячого закладу необхідно використовувати лише ті опоряджувальні матеріали, котрі забезпечують підтримання комфортного для дитини клімату (тобто 50 % вологість повітря та постійну комфортну температуру), а також такі, які не засмічують навколишнє середовище під час свого виробництва, експлуатації, утилізації та потребують якомога менше енергії для виробництва.

Екологічна система життєзабезпечення означає використання енергетично вигідних та екологічно чистих опалювальних і вентиляційних систем, а саме: опалювальні системи на основі енергоносіїв, що мають здатність до відновлення (сонячні батареї та колектори, теплові насоси) із невисокою температурою енергоносія та “випромінюючими” тепло поверхнями; спеціальні вентиляційні системи (які забезпечують контрольованість провітрювання та дозволяють “повертати” назад тепло використаного повітря).

Забезпечення “екологічності” при реконструкції дошкільних навчальних закладів не можлива без термомодернізації будівлі - комплексу робіт, спрямованих на підвищення теплотехнічних показників огорожувальних конструкцій будівлі, показників споживання енергетичних ресурсів інженерними системами та забезпечення енергетичної ефективності будівлі на рівні не нижчому ніж встановлено мінімальними вимогами до енергетичної ефективності будівель, що здійснюється під час виконання робіт з реконструкції, капітального ремонту [5].

Висновки

Сформульовані основні критерії формування архітектурно-планувальних рішень при реконструкції дошкільних навчальних закладів, дотримання яких забезпечить створення безпечного, освітнього простору, що відповідає сучасним вимогам європейського рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДБН В.2.2-3:2018. Будинки і споруди. Заклади освіти. – К.: Укрархбудінформ, 2018. – 46 с.
2. Ковальський В.П., Лисій Г. І. Особливості планувальних рішень дитячих дошкільних закладів // Науково-технічний збірник №2-Вінниця 2016.-С.85-88.
3. Лінда С. М. «Архітектурне просторове проектування громадських будівель і споруд»: Навч. посібник. – Львів, Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2013. – 644с.
4. Кадурина А.О. Проблемы и перспективы проектирования детских дошкольных учреждений в крупных городах на примере г. Одессы // Проблемы теории та історії архітектури України: Зб. наук. пр. АІ ОДАБА. Випуск 3. – Одеса: Астропринт, 2002. – С. 134-136.
5. Панкевич В. В. Термомодернізація будівель шкіл та дошкільних установ в м. Вінниці [Електронний ресурс] / В. В. Панкевич, В. П. Ковальський // Матеріали XLVI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 22-24 березня 2017 р. - Електрон. текст. дані. - 2017. - Режим доступу : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/all-fbtegp-2017/paper/view/3019>.

Гарбар Юрій Сергійович — студент групи БМ-19м, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: garbaryoura@gmail.com

Бауман Катерина Володимирівна — к.т.н., старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет. e-mail: bauman@vntu.edu.ua

Garbar Yuriy S. — student of gr. Bm-19m, Faculty of Construction, Heat Power Engineering and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: garbaryoura@gmail.com

Bauman Katerina V.— Ph.D., senior lecturer of the Department of Construction, Urban Management and Architecture, Vinnitsa National Technical University. e-mail: bauman@vntu.edu.ua